



SAK



Vuosikertomus



2016

SISÄLLYSLUETTELO

Puheenjohtajan tervehdys:

SAK edelleen Suomen vahvin ay-brändi **4**

Vuosi 2016 lukuina **6**

Avaukset ja saavutukset

Perhepalikat uusiksi – SAK:n perhevapaamalli **8**

Osaamiskuopasta työelämään – SAK:n aikuiskoulutusuudistus **10**

Työelämän muutoksista – Mahdollisuuksien aika **11**

Kuuden kohdan työllisyyspaketti **12**

Vaikutamme työttömien puolesta **13**

Kaikille avoin Suomi – Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta **15**

Vuoden 2016 muu vaikuttaminen **16**

SAK vaikuttajana

Viestinnän vuosi **20**

Hiljainen vaikuttaminen näkyväksi **23**

Tapahtumia ja koulutuksia **23**

Vaikuttamista koko Suomessa **24**

Kansainvälinen vaikuttaminen **26**

Uudistuva SAK

Edustajakokous puski SAK:ta kohti uudistumista **28**

Tehtävänkuvat ja toimisto-organisaatio uusiksi **30**

Sijoituksia reiluun työhön **31**



Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Hakaniemenranta 1 A, PL 157, 00531 Helsinki
puh. 020 774 000
www.sak.fi

Puheenjohtajan tervehdys

SAK edelleen Suomen vahvin ay-brändi

Vuosi 2016 oli SAK:lle, sen jäsenliitoille ja liittojen jäsenille poikkeuksellisen vaativa. Ilmapiiiriä työmarkkinoilla määritteli pitkälti kilpailukykysojimus (kiky), jonka liki vuoden mittainen neuvottelurupeama päättyi neuvottelutulokseen 29. helmikuuta kello 00.45. Sopimuksessa jokainen suomalainen palkansaaja teki historiallisen teon ottamalla vastuulleen osan Suomen kilpailukyvyn korjaamisesta.

Erityisen raskas ratkaisu oli SAK:laisten liittojen jäsenille. Tänä keväänä olemme saaneet kuitenkin myös hyviä uutisia – yksikkötyökustannukset kasvoivat viime vuonna Suomessa muuta euroaluetta hitaammin ja kikyn myötä kilpailukykyämme paraneminen vauhdittuu.

Toukokuussa 2016 SAK teki merkittävän poliittisen kentän ja yhteiskunnallisen ajattelun läpäisseen ehdotuksen perhevapaajärjestelmän uudistamisesta. Huoli nuorten naisten työllisyysasteesta nousi julkiseen keskusteluun, mutta vuotta myöhemmin perhevapaoiden uudistamistyön aloittaminen jämähti hallituksen puoliväliriihiin. Jatkamme uudistuksen edistämistä, sillä nykyistä joustavammilla perhevapailla on iso merkitys naisten asemalle työelämässä

Historian lehti kääntyi jälleen 6.–8. kesäkuuta, kun Tampereen edustajakokous jäi SAK:n viimeiseksi. Sen on jo korvannut kahdesti vuodessa kokoontuva edustajisto. Tampere-talossa vaihtui myös puheenjohtajan viestikapula, ja oli ilo ja kunnia ottaa tehtävä vastaan puheenjohtaja Lauri Lylyn saatesanoin: ”Pitäkää sopimisen kynä aina mukana.”

Vain viikko ennen edustajakokousta liittojen

kokous lopetti yhteisellä päätöksellä uuden palkansaajakeskusjärjestön valmistelun. Tarve ja syyt palkansaajien yhteistyön tiivistämiseksi ovat kuitenkin yhä olemassa.

Syksyllä SAK esitti hallituksen työllisyystyöryhmässä keinoimme työttömyysturvan ja työllistymisen kohentamiseksi: yksinkertaisempi karensijärjestelmä, omaehtoisen opiskelun helpottaminen ja lisää resursseja työttömien palveluihin. Työryhmän työ päättyi erimielisenä ja jättäydymme välittömästi pois työttömien ”aktiivimallin” valmistelusta. Samalla toistimme vaatimuksemme työttömyysturvajärjestelmän perusteellista uudistamisesta.

Vielä ennen vuoden vaihtumista ehdimme tehdä aloitteen aikuiskoulutuksen täysremontista ja oppivelvollisuusiän pidentämisestä. Haluamme varmistaa, että SAK:laiset palkansaajat selviävät mahdollisimman sujuvasti digitalisaatiota seuraavasta työn uusjaosta. Yhtenä keinona välttää nuorten syrjäytymistä ajamme oppivelvollisuuden jatkamista toiselle asteelle.

Työmarkkinoiden pirstoutuminen haastaa meidät kaikki. Uudet kehittämis- ja edunvalvontatarpeet löytyvät muun muassa yksinyrittäjyydestä sekä silppu- ja alustatyöstä. Liittojen ja uuden työn tekijöiden suhde on kuitenkin vasta aluillaan. Käynnissä olevaa murrosta arvioitaessa on silti syytä muistaa, että suurin osa palkansaajista tekee edelleen aikaa ja paikkaan sidottua kokopäivätyötä.

Taloudellisten seikkojen rinnalle nousee nyt voimakas vaatimus työelämän laadusta ja merkityksellisestä työstä. SAK:n tehtävä on muokata nämä odotukset toimiviksi esityk-

siksi työmarkkinapöytiin ja lainsäädäntöön. Näin säilytämme asemamme Suomen vahvimpana ay-brändinä.

Vuosi 2016 oli haastava myös SAK:n henkilöstölle, kun organisaatiossamme käytiin sen historian ensimmäiset yt-neuvottelut. Ne perustuivat edustajakokouksen päätöksiin lähivuosien toiminnasta ja liittojen maksaman jäsenmaksun alentamisesta. Tehdyt ratkaisut eivät olleet helppoja. Kiitän koko henkilöstöä jaksamisesta ja sitoutumisesta vaativaan edunvalvontatyöhön muuttuvassa toimintaympäristössä näinä arvaamattomina aikoina.

**Jarkko Eloranta,
SAK:n puheenjohtaja**



Vuosi 2016 lukuina

110

PAIKALLISJÄRJESTÖÄ

Asiantuntija-
kuulemisia

94

Mukana kuulemiset ja kirjalliset asiantuntijalausunnot

MEDIATIEDOTTEET

88

lisäksi yhteiset tiedotteet muiden järjestöjen kanssa

18

149 VIRALLISTA LAUSUNTOA

51 HENKILÖSTÖN KESKI-ikä

SAK:n jäsenmäärä

966 354

MIEHIÄ
522 264

54%

NAISIA
444 090

46%

2900

liittojen ammatti-
osastoa

Liitot ja jäsenistö

20

Jäsenliittoja

HALLITUKSEN JÄSENIÄ

20

MIEHIÄ **13**

NAISIA **7**

Kokoaikainen henkilökunta

VUONNA 2015

90

MIEHIÄ

34

NAISIA

56

VUONNA 2016

84

MIEHIÄ

31

NAISIA

53

EDUSTAJISTOSSA JÄSENIÄ

129

Miehiä **77**

Naisia **52**

Henkilökunta ja päättävät elimet

Keskiarvopalvelusaika

VUONNA 2015: **15,5** vuotta

VUONNA 2016: **16** vuotta

Hallitus kokoontui

16 KERTAA

Työvaliokunta kokoontui

15 KERTAA

Perhepalikat uusiksi – SAK:n perhevapaamalli

Julkaisimme joustavan, kaikki perheet huomioivan ja isiä perhevapailla kannustavan perhevapaamallin huhtikuussa. Ehdotuksemme kustannusvapaasta mallista sai hyvän vastaanoton medioilta, asiantuntijoilta ja päättäjiltä.

Avaus vauhditti keskustelua perhevapaiden vaikutuksista työllisyyteen ja talouskasvuun. Mallistamme sukeutui mediakeskusteluissa vahva vaihtoehto uudistaa nykyistä etuusjärjestelmää.

Mediakeskusteluissa neliraajajarruttamista harrastivat muut kuin palkansaajaliike – poliitikot, toimittajat ja muut mediakeskustelijat kehottivat hallituspuolueita harkitsemaan

uudistamisen aloittamista, olihan SAK tuottanut uraauurtavan mallin.

Heti julkistamisen jälkeen Naisjärjestöjen yhteistyöjärjestö Nytkis kiitti kannanotossaan mallia joustavuudesta, erilaisten perheiden huomioimisesta ja hoivavastuun jakamiseen kannustamisesta. Nytkikseen kuuluvat eduskuntapuolueiden naisjärjestöt, Sukupuolentutkimuksen Seura ja naisjärjestöjä.

Lokakuussa opetus- ja kulttuuriministeri Sanni Grahn-Laasonen (kok.) kertoi haluavansa uudistaa perhevapaajärjestelmän tällä hallituskaudella. Keskustelut hän halusi aloittaa SAK:n perhevapaamallin pohjalta.

SAK:N PERHEVAPAAMALLI

SAK:n mallissa perhevapaita voi käyttää joustavasti yksittäisinä päivinä, puolitetuina tai pitkinä vapaina.

Vanhempainraha ja hoitoraha jaetaan tasan vanhemmille, mutta osan kiintiödyistä päivistä saa luovuttaa toiselle vanhemmalle.

Malli kohtelee kaikkia perheitä tasapuolisesti. Päiviä voivat käyttää kaikki perheen vanhemmat, isovanhemmat tai muut läheiset.

SAK:n perhevapaamallin kustannukset eivät eroa nykyjärjestelmän kustannuksista eikä mallin toteuttaminen lisää työntekijöiden velvoitteita.

”En muista, koska olisin viimeksi ollut näin samaa mieltä SAK:n kanssa sekä ongelmista että niihin ehdotetuista ratkaisuista. Suomessa moni asia on hyvin, mutta työelämän tasavertaisuudessa riittää tekemistä. SAK:n malli tarjoaisi moniin nykytilan haasteisiin vastauksia.”

**Kansanedustaja
Saara-Sofia Sirén (kok.)
Verkkouutisissa 21.4.2017**

”Nyt on hyvä meininki!
SAK, tuo visionäärinen notkea kissa!”

**Vapaa kirjoittaja Kaarina Hazard
Twitterissä 21.4.2016**

”Asenteet myös työmarkkinarintamalla ovat muuttuneet. Jopa SAK on vasta julkistanut oman, varsin edistyksellisen mallinsa, jossa on otettu oppia Ruotsista.”

Suomen kuvalehti 30.9.2016

”Ilahduttavaa toki on, että jopa SAK julkaisi jo oman perhevapaamallinsa – varsin joustavan ja edistyksellisen sellaisen. Jos SAK on saanut päivitettyä mallinsa 2000-luvulle, syytä olisi myös Suomen suurimman puolueen.”

**Verkkouutispäällikkö Henna Lammi
Suomenmaassa 7.10.2016**

Osaamiskuopasta työelämään – SAK:n aikuiskoulutus uudistus

Digitalisaatio ja globalisaatio muuttavat työelämää ja vaikuttavat ennen kaikkea SAK:laisten työntekijöiden työuriin. Haasteeseen vastasimme joulukuussa julkaisemalla ehdotuksen aikuisten koulutuksen uudistamiseksi.

Kun peruskoulun suorittaneista työkäisistä on työssä nyt alle puolet, mikä on toisen asteen tutkintoa vailla olevien työllisyysprosentti tulevaisuudessa? Matalasti koulutettujen tehtävistä on arvioitu häviävän lähitulevaisuudessa yli 40 prosenttia, kun korkeakoulutetuilla vastaava luku on 16 prosenttia.

Työttömien koulutukseen sijoittamalla Suomi varautuu talouskasvuun ja yritysten työ-

voimatarpeisiin. Uudenlaiset mahdollisuudet vaihtaa alaa ja opiskella työn ohessa auttavat siirtymään tehtävästä toiseen ilman ammatien välille syntyviä työttömyysjaksoja.

Samaan aikaan kun SAK julkisti ehdotuksensa, Suomea puhutti nuorten miesten syrjäytyminen ja uutisten kärjeksi nousi avauksemme oppivelvollisuusiän pidentämisestä ja nuorisotakuun vahvistamisesta.

Muita aiheita, kuten alanvaihdon ja työttömyyden aikaisen opiskelun helpottamista, perustaitotakuuta ja henkilöstökoulutuksen uudistamista, olemme pitäneet esillä julkaisun jälkeen muun muassa osana Mahdollisuuksien aika -hanketta, jonka ensimmäisen puolivuotiskauden aiheena on ollut koulutus.

SAK:N AIKUISKOULUTUSUUDISTUS

- Perustaitotakuu tavoittelee niitä 600 000:tta aikuista, joilla on vaikeuksia lukea, laskea tai käyttää digitaalisia laitteita.
- Oppivelvollisuusiän nosto ja nuorisotakuun vahvistaminen ehkäisevät nuorten aikuisten syrjäytymistä.
- Alanvaihto helpommaksi: alanvaihtajalle uusia opintokokonaisuuksia, avoimet ammattiopistot tukevat työsäkävää, aikuiskoulutustuki uusiksi ja uraohjausta myös työssäkäyville.
- Työttömänä opiskelu remonttiin: rankaisemista ja kytäämistä vähennettävä, perustaitojen kehittäminen otettava osaksi työvoimakoulutusta ja samalla työvoimakoulutukseen on lisättävä resursseja.
- Henkilöstökoulutusta kaikille: Osaamisen kehittämisen toimintamalli uusiksi, henkilöstö- ja koulutussuunnitelmat kaikille työpaikoille, uusia malleja pienyritysten henkilöstön kouluttamiseen, Norjasta mallia työntekijöiden perustaitojen kohentamiseen ja muutosturva työllistymisen tueksi.

Työelämän muutoksista – Mahdollisuuksien aika

Aloitimme vuonna 2016 uuden Mahdollisuuksien aika -hankkeen, joka selvittää digitalisaation, globalisaation sekä ilmastonmuutoksen ja luonnonvarojen ehtymisen vaikutuksia työelämään ja palkansaajien arkeen.

Neljä vuotta kestävä hanke keskittyy vuosittain kahteen teemaan: ensimmäisen puolivuotisosuuden aiheena tänä vuonna on uusi aikuiskoulutus. Teemat päätämme vuosittaisen toimintasuunnittelun yhteydessä ja työstämme niitä yhdessä liittoedustajien ja sopivien yhteistyökumppaneiden kanssa.

Teeman lopputuloksen esittelemme SAK:n Edustajiston kokouksessa.

Hankkeen käynnistimme marraskuussa seminaarissa Robotistako työpaikan luottamusmiehen?, jossa kuutisenkymmentä liittojen luottamushenkilöä arvioi digitalisaation vaikutuksia työelämään.

Edustajakokouksessa kesäkuussa järjestetty miniseminaari osoitti, että edustajilla on paljon sanottavaa työelämän digitalisoinnista ja sen seurauksista työelämään.

MAHDOLLISUUKSIEN AIKA -HANKKEEN KOLME TAVOITETTA

Lisätä ymmärrystä työelämän ja palkansaajaliikkeen kohtaamista haasteista.

Etsiä näihin haasteisiin ratkaisuja, jotta hyvä työ olisi mahdollista mahdollisimman monelle.

Vaikuttaa Suomessa käytävään työelämäkeskusteluun ja kansalaisten mielipiteisiin palkansaajaliikkeestä.

Kuuden kohdan työllisyyspaketti

Uusien työpaikkojen luomien ja Suomen talouskasvun vahvistaminen olivat keskeisiä tavoitteitamme vaikuttamistyössä viime vuonna. Ekonomistit kokosivat ehdotukset kuuden kohdan paketiksi.

1. Kilpailukykyä ja ostovoiman elvytystä

Kilpailukyky sopimus parantaa suomalaisen työn ja yritysten kilpailukykyä sekä elvyttää taloutta veroja keventämällä.

2. Veroporkkanahärpäkkeiden tilalle perustutkimusta

Perustutkimukseen ja Innovaatorahoituskuskeskus Tekesin ohjelmiin sijoittaminen parantaa talouskasvua tehokkaammin. Varoja löytyy esimerkiksi perumalla joitain lähinnä varakkaita hyödyttäviä veronkevennyksiä, kuten yrittäjä- ja metsälahjavähennyksen ja perintöveron kevennyksen.

3. Asuntotuotannon lisääminen helpottaa työvoiman liikkuvuutta

Kasvukuntien on lisättävä asuntotuotantoa purkamalla kaavoitukseen liittyvää sääntelyä. Asumisen hintaerot paikkakuntien välillä estävät usein työn perässä muuttamisen.

4. SAK uudistaisi työttömyysturvaa neljällä tavalla

1. Yhdistelmävakuutus yrittäjien ja palkansaajien tuloille kannustaa vastaanot-

tamaan työtä muuttuneessa työelämässä.

2. Sovitellun päivärahan maksaminen koko-aikatyöstä osa-aikaisen työn lisäksi rohkaisee ottamaan vastaan matalapalkkaista työtä.

3. Työvoimapolitiittisen harkinnan vähentäminen tuo resursseja työttömien työllistymis- ja palveluihin.

4. Hyvin toteutettu tulorekisteri yksinkertaistaa työttömyystukien maksamista ja helpottaa työn vastaanottamista.

5. Perhevapaauudistus parantaa naisten työllisyyttä

SAK:n perhevapaamalli joustavoittaa perheen ja työelämän yhdistämistä. Jos nuorten naisten työllisyys olisi Suomessa Ruotsin tasolla, työllisyysasteemme nousisi nykyisestä 1,5 prosenttiyksikköä.

6. Pitkäaikaistyöttömien aktivointipalvelut tuplattava

Pitkäaikaistyöttömistä vain noin kahdeksan prosenttia pääsi työllistymis- ja palveluihin viime vuonna. Palvelut on vähintään kaksinkertaistettava nykyisestä, jottei pitkäaikaistyöttömyys muutu rakennetyöttömyydeksi.

Vaikutamme työttömien puolesta

Hallitus on esittänyt tai päättänyt useista heikennyksistä työttömien asemaan tällä vaalikaudella. Olemme vastustaneet SAK:laisten liittojen kanssa kaikkia heikennyksiä sekä tarjonneet vaihtoehtoja leikkausten tilalle.

Työttömyysturvan aktiivimalli kikyn vastainen

HALLITUKSEN ESITTÄMÄ LEIKKAUS

Aktiivimalli leikkaa työttömyysetuudesta 4,65 prosenttia määräajaksi, jos työtön ei ole työssäoloehdon täyttävässä työssä tai työllistymistä edistävässä palvelussa 65 työttömyyspäivärahan aikana.

SAK:N VAIHTOEHTO

Aktiivimalli on työttömyysturvan leikkaus ja näin kilpailukyky sopimuksen vastainen. SAK ei osallistu sen valmisteluun. Sosiaaliturvan heikentämistä sijaan työn vastaanottamiseen kannustaa työttömyysturvan uudistaminen SAK:n ehdottamalla tavalla

Ansiosidonnaisen heikennyksistä esitys ennen kikyä

HALLITUKSEN PÄÄTTÄMÄ LEIKKAUS

Eduskunta hyväksyi hallitusohjelmaan kirjatun 200 miljoonan euron leikkauksen ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan viime vuonna. Esitys lyhensi työttömyyspäivärahan kesto ja pidensi omavastuuta. Korotusosat poistuivat tai vähintään lyhenivät.

SAK:N VAIHTOEHTO

Vastustimme hallituksen yksipuolisesti päättämää leikkausta sitä valmistellessa työryhmässä jo vuonna 2015. Tarjosimme vaihtoehdoksi esimerkiksi työnantajien maksujen pienentämistä ja palkansaajien osuuden kasvattamista ansioturvan rahoituksesta.

Hallituksen esittämät heikennykset

HALLITUKSEN PÄÄTTÄMÄ LEIKKAUS

Hallitusohjelmaan on kirjattu 1,5 miljardin euron sosiaaliturvan leikkauslista, jonka hallitus kertoi toteuttavansa, jos työmarkkinajärjestöt eivät pääse sopuun yhteiskuntasopimuksesta

SAK:N VAIHTOEHTO

Kilpailukyky sopimusta ei olisi syntynyt, ellei hallitus olisi perunut leikkauslistaa sekä luvannut parannuksia ja verohelpoituksia. Kiky velvoittaa hallituksen valmistelemaan kolmikantaisesti muutokset työläinsäädäntöön ja ansiosidonnaiseen sosiaaliturvaan.

Palkaton työnäyte olisi johtanut halpatyömarkkinoihin

HALLITUKSEN ESITYS

Hallitus ehdotti työttömille kokeilua työnäytteen antamisesta osana työllisyyspakettia. Palkaton työskentely olisi ollut muutaman kuukauden mittainen työttömyysturvalla tehtävä kokeilu, jonka aikana työnhakija saisi näyttää osaamisensa työnantajalle



SAK:N VAIHTOEHTO

Työmarkkinajärjestöjen vastustuksesta hallitus perui esityksensä työnäytteeksi ja neuvotteli kolmikantaisessa työryhmässä uudenlaisen vapaaehtoisen rekrytointikokeilun osana nykyisiä työttömien työkokeiluja. Rekrytointikokeilu vähennetään koeajasta ja työkokeilumuotoisena siinä säilyy työntekijöiden oikeudet.

Maakuntaudistus huonontamassa työttömien palveluita?

HALLITUKSEN ESITYS

TE-palvelut siirtyvät vuoden 2019 alusta valtion vastuulta maakuntien järjestäviksi ja yksityisten palveluntuottajien toteutettavaksi. Jos maakuntamalli toteutuu hallituksen kaavailemalla tavalla, se heikentää työttömien palveluprosessia ja erityisesti vaikeimmin työllistyvien palveluja.



SAK:N RATKAISU

SAK on esittänyt julkisen maakunnan palvelukeskuksen perustamista. Sen tehtävä on arvioida työttömän tarpeet, ohjata hänet palveluihin ja hoitaa työttömyysturvan viranomaistehtävät. Vaikeimmin työllistyvien palvelut on turvattava SOTE-yhteistyössä

ÄÄNI TYÖTTÖMÄLLE

SAK oli viime vuonna mukana Ääni työttömille -kampanjassa yhteistyössä Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön TVY:n ja Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys TATS:n kanssa. Kampanja keräsi työttömien kommentteja työttömyydestä ja työttömien palveluista:

”Palveluissa ei pääse kohtaamaan ihmistä. Tieto pitää löytää itse. Vaarana, että jää yksin tyhjän päälle.”

”Vaikeassa tilanteessa ollessa kaipaa ihmistä, jonka puoleen kääntyä, jolta kysyä.”

”Kun tulee torjutuksi työnhaussa, pitääkö jaksaa? Jos ei ole perhettä, läheisiä, mistä tukea työhakuun?”

”Miettikää, miltä tuntuu, kun on lähettänyt parisataa työhakemusta ja ottanut yhteyttä työtarjoajiin, mutta työtä ei vain saa.”

”Työvoimaviranomainen ehtii tavata yhtä asiakasta keskimäärin kerran vuodessa. Tällä ei rakennetyöttömyyttä helpoteta. Henkilökohtainen palvelu on tärkeintä.”

Kaikille avoin Suomi– Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta

SAK avasi maaliskuussa ulkomaalaistaisille suunnatun Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonnan. Palvelu on Suomessa ensimmäinen vain ulkomaalaistaisille työntekijöille tarkoitettu matalan kynnyksen neuvontapalvelu, joka tarjoaa maksutomia juridisia työelämäneuvoja.

Palvelun lakimies vastaa työsuhteeseen liittyviin kysymyksiin suomeksi ja englanniksi, puhelimitse ja sähköpostitse. Neuvonnan lisäksi hän välittää maahanmuuttajille tietoa työntekijän oikeuksista ja velvollisuuksista sekä kouluttaa ammattiliittojen henkilöstöä maahanmuuttoaiheisissa kysymyksissä.

Mediat ottivat innostuneesti vastaan tiedotteen palvelun avaamisesta. Myös työ- ja elinkeinoministeriön kumppanuuskampanja myönsi kunniakirjan SAK:n suunnitelmil-

le edistää maahanmuuttajien kotoutumista neuvonnan avulla.

Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta on osa Euroopan sosiaalirahaston rahoittamaa Töissä Suomessa -hanketta. Kustannuksiin osallistuvat myös Palvelualojen ammattiliitto PAM sekä Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL.

Helsingin kaupungin hallinnoimaan hankkeeseen kuuluvat myös Espoon kaupunki, Vantaan kaupunki, Helsingin seudun kaupakamari, Uudenmaan ELY-keskus, Uudenmaan TE-toimisto ja monikulttuurijärjestöjen yhteistyöverkosto Moniheli ry. Yhteishankkeen tavoitteena on kehittää maahanmuuttajien kotouttamista ja työllistymistä edistäviä neuvontapalveluita sekä perustaa Helsinkiin maahanmuuttajien palvelut yhden katon alle kokoava International House Helsinki.

MIKSI MAAHANMUUTTAJILLE OMA PALVELU?

- Eriaisesta kulttuurista ja vailla kielitaitoa olevilla työntekijöillä on suurempi riski kohdata työelämässä ongelmia kuin kantasuomalaisilla.
- Maksuton työsuhdeneuvonta ehkäisee ennalta ongelmia auttaessaan ulkomaalaistaisia työntekijöitä kotoutumaan suomalaisille työmarkkinoille.

Vuoden 2016 muu vaikuttaminen

”Perhevapaamallin lanseerauksen onnistuminen oli ilahduttavaa.

Perhepolitiikkaa on saatu nostettua aivan uudella tavalla agendalle. Tällaisten positiivisten aloitteiden kautta rakennetaan myös palkansaajaliikkeen julkikuvaa ja vaikuttavuutta.

Hallituksen pakkolakien ja lisäleikkausten kuoppaaminen kilpailukykykysymyksen kautta oli iso asia suomalaisen työehtojärjestelmän kannalta. Vaikka ne olivat kipeitä ratkaisuja, vaihtoehdot olivat vielä huonommat.”

Pääekonomisti Ilkka Kaukoranta

”Väistämättä merkittävin tapahtuma viime vuonna oli kilpailukykykysymyksen solmiminen, ollaan sen sisällöstä sitten mitä mieltä tahansa. Sen myötä paikallinen sopiminen pysyi työehtosopimuksiin perustavana, saimme rauhan työmarkkinoille ja ennustettavuutta palkkakustannuksiin sekä vältimme hallituksen leikkausten sysäämisen palkansaajien syyksi. Neuvottelin päivin ja öin. Koordinoin neuvoteltavia asioita ja autoin liittoneuvottelijoita omassa työssään. Viime vuonna jouduimme myös puolustamaan yleissitovuutta kynsin ja hampain muun muassa kirjoituksin ja tekemällä taustamateriaaleja. Ainakin vielä olemme saaneet pidettyä yleissitovuuden purkajat aisoissa.”

Johtaja Annika Rönni-Sällinen

”Tekemämme vaikutustyön myötä Suomen hallitus linjasi viime vuonna, ettei työterveyshuollon nykyiseen asemaan ja perustehtävään tehdä muutoksia sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksessa. Päätös oli palkansaajien kannalta erinomainen, vaarana olisi ollut työterveyshuollon alasajo ja sairaanhoidon lopettaminen.”

Asiantuntijalääkäri Kari Haring

”Minun alueeltani suurin innovaatio viime vuonna oli Mahdollisuuksien aika -hankkeen käynnistäminen. Hankkeen lisäksi vaikutin sekä suomalaisen työelämän kehittämisen että työelämän tutkimuksen puolesta. Kehittämistyössä keskeiset toiminnot liittyivät työ- ja elinkeinoministeriön johtamaan Työelämä 2020 hankkeeseen ja Tekesin Liideri -ohjelmaan.

Tutkimuspuolella painopiste talon ulkopuolella oli Työsuojelurahaston ja Eurofoundin toiminnassa. SAK:n Työolobarometri-tutkimukseen liittyen julkaisimme Hyvän työn mittarin jo toisen kerran sekä työpaikkojen palkitsemista käsittelevän tutkimusraportin. Syksyllä alkoi työaikalain kokonaisuudistustyö, jossa olen ollut palkansaajaakeskusjärjestöjen yhteisenä edustajana vaikuttamassa lain sisältöön.”

Kehittämispäällikkö Juha Antila

”Omalta osaltani isoin työ viime vuonna oli SAK:n Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonnan käynnistäminen. Hankkeen onnistumiseksi minun oli tiivistettävä sidosryhmäyhteistyötä ja luotava uusia yhteistyösuhteita hankkeen tavoitteiden kannalta tärkeiden toimijoiden kanssa. Jalkauduin viime vuonna yhteensä 24 tilaisuuteen kertomaan työntekijöiden oikeuksista ja velvollisuuksista, palvelussa tekemistäni havainnoista sekä Töissä Suomessa -projektista. Nostin ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden kohtaamia ongelmia esille medioissa ja SAK:n sidosryhmille. Suunnittelin ja toteutin Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonnan markkinointia yhdessä SAK:n viestinnän kanssa. Perustin myös Reilu työ- asiantuntijaverkoston tukemaan järjestötoimijoita, jotka työskentelevät ulkomaalaistaustaisten työperäistä hyväksikäyttöä kohtaavien henkilöiden parissa.”

Lakimies Anna-Liisa Häkkinen, Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonta

”Viime vuoden tärkein tehtäväni oli koota SAK:n ehdotukset aikuiskoulutuksen uudistamiseksi. Sen tavoitteena oli avata näkökulmiamme päättäjille aikuiskoulutuksen uudistamiseen sekä päivittää samalla koulutuspoliittisia linjojamme. Koko vuoden kestänyt prosessi palkitsi hyvällä lopputuloksella, jos ajattelen, miten paljon viime aikoina on puhuttu aikuiskoulutuksesta ja elinikäisestä oppimisesta tai vaikkapa oppivelvollisuusiän pidentämisestä.”

Koulutuspäällikkö Mikko Koskinen

”Toteutimme viime vuonna Ääni työttömälle -kampanjan yhdessä Työttömien Valtakunnallisen Yhteistoimintajärjestön TVY:n ja Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistyksen TATS:n kanssa. Kampanja nosti työttömien ääntä kuuluviin keräämällä heidän tarinoita työttömänä olosta ja palveluista. Some-kampanjoinnin lisäksi järjestimme päättäjille seminaarin sekä suuren toritapahtuman Narinkkatorilla. Olin myös mukana neuvottelemassa koululaisten kesäharjoitteluohjelman Tutustu työelämään ja tienaa -keskusjärjestösuositusta seuraavalle kolmelle vuodelle (2017–2019). Suositukseen neuvottelimme nuorille palkan, vaikka muutoin palkkaneuvottelut lopetettiin. Liitot neuvottelevat suosituksen pohjalta alakohtaiset sopimukset.”

Työllisyysasioiden päällikkö Pirjo Väänänen

”Suunnittelin ulkomaalaistaustaisille työntekijöille tarkoitetun Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonnan konseptin ja hankin sille rahoituksen yhdessä Töissä Suomessa -hankekumppaneiden kanssa. Osallistuin myös viime vuonna työ- ja elinkeinoministeriön kumppanuuskampanjaan, joka myönsi kunniakirjan SAK:n suunnitelmille edistää maahanmuuttajien kotoutumista neuvonnan avulla.

Toinen viime vuoden tärkeimmistä tehtävistäni oli vaikuttaa niin sanotun Blue Card -direktiiviehdotuksen valmisteluissa, jotta työntekijöiden oikeudet toteutuisivat siinä nykyistä paremmin. Vastaaan myös SAK:n Maahanmuuttoliittien työryhmän toiminnasta, jotta liittojen välinen yhteistyö sujuisi tulevaisuudessa entistä paremmin.”

Maahanmuuttoasioiden asiantuntija Eve Kyntäjä

"Suurin saavutuksemme viime vuonna omalla vastuualueellani oli, että hallituksen vajaan miljardin euron liikenneinvestointipaketin kohteet noudattivat lähes sellaisenaan SAK:n listausta. Helsingin ja Espoon Raidejokeri ja Tampereen ratikkahanke myimme politiikoille asuntorakentamista vauhdittavana hankkeena, eikä suikaan liikennehankkeena. Se vauhditti myös liikenneinvestointien hyötylaskelmien uudistamistyötä Suomessa. Päittäjien on otettava huomioon myös hankkeiden laajemmat yhteiskunnalliset hyödyt, kuten vaikutukset asuntorakentamiseen ja työmarkkinoihin. Olin myös mukana yhteiskuntavaikuttamista kehittävässä pilottiprojektissamme, jossa aloitimme valmistautumisen hallituksen kevään 2017 puoliväliriiheen jo syksyllä."

Elinkeinopoliittinen asiantuntija Sauli Hievanen

"Olin viime vuonna mukana käynnistämässä yhteiskuntavaikuttamiseen tähtävää projektia. Vuoden 2019 eduskuntavaaleihin jatkuva projekti kehittää uudella tavalla tehtyä edunvalvontatyötä. Kokosin myös kaksi selvitystä keinoista, joiden avulla Suomi voi hyödyntää kaikki biotalouden ja matkailualan mahdollisuudet tuhansiin työpaikkoihin."

Elinkeinopoliittinen asiantuntija Jukka Kärnä

"Viime vuonna tuli voimaan työnantajien EK:n sääntömuutos poistaa keinovalikoimastaan keskitetyt tuloratkaisut. Jos keskusjärjestöllä ei ole roolia palkanmuodostuksessa, herää epäily, milloin EK lopettaa kolmikan ansiosidonnaisen sosiaaliturvan tai työläinsäädännön suhteen. Se merkitsi sopimustyhteiskunnan totaalista loppua.

SAK ei ole jäänyt tuleen makaamaan. Palkanmuodostuksen siirtyminen liittotasolle ja jopa paikalliselle tasolle – kuten EK haluaa, edellyttää uudenlaista suhtautumista sopimuspolitiikkaan ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Jatkossa meidän on kiinnitettävä entistä

enemmän huomiota siihen, millaista politiikkaa maan hallitus ajaa. Se on kivinen tie, mutta ensimmäiset askeleet on jo otettu.

Aloitimme SAK:ssa viime vuonna projektin yhteiskuntavaikuttamisemisen kehittämiseksi. Valmistelut hallituksen puoliväliriiheen vaikuttamiseksi aloitimme hyvissä ajoin ja uudella tavalla jo viime syksynä. Pilotiprojekti on ollut toimiva ja jatkamme sen pohjalta yhteiskuntavaikuttamisen kehittämistä."

Johtaja Matti Tukiainen

"Järjestimme marraskuussa ensimmäistä kertaa yhdenvertaisuuden vauhditusviikon yhdessä Akavan, STTK:n ja muutaman kansalaisjärjestön kanssa. Sen tarkoituksena oli muistuttaa velvollisuudesta edistää yhdenvertaisuutta työpaikoilla. Utta oli viikon toteuttaminen sosiaalisessa mediassa yhteistyössä Syrjinnän vastainen alue -verkoston kanssa. Olemme tehneet yhä enemmän yhteistyötä muiden kansalaisjärjestöjen yhdenvertaisuusasioissa."

Lakimies Anu-Tuija Lehto

"Hakaniemen hankekeskuksen ensimmäinen hanke käynnistyi viime vuonna. Digiosaajaksi työelämään -hankkeen tavoitteena on kohentaa Etelä-Savon työllisyystilannetta. Kurseille voivat hakea aikuiset, jotka haluavat kehittää tietoteknisiä perustaitojaan.

Seurasin myös koko vuoden sote- ja aluehallintouudistuksen valmisteluita. Perustin osastorajat ylittävän tiimin, mikä osoittautui hyväksi tavaksi työskennellä näin ison asian parissa. Loppuvuodesta julkaisimme myös yritysten yhteiskuntavastuuta tarkastelevan julkaisun, joka vertailee kuuden suuren suomalaisen valtio-omistaisen yrityksen yhteiskuntavastuuraportteja ETUCin toolkitiin. Tarkastellut yritykset kuuluvat Solidiumiin."

Elinkeinopoliittinen asiantuntija Auli Korhonen

"Olin viime vuonna ideoimassa ja järjestämässä Mahdollisuuksien aika -hankkeen seminaareja SAK:n edustajakokouksessa ja syksyn edustajistossa. Luottamushenkilöt näkevät muutokset työpaikoilla ja siksi pyysimme heitä osallistumaan keskusteluun ja luomaan pohjaa hankkeen sisältöihin marraskuun "Robotistako luottamusmies" -seminaarissa.

Vastasin viime vuonna luottamushenkilöiden kompetenssia pohtivan työryhmän työskentelystä. Työryhmän tulosten pohjalta ay-opistot kehittävät luottamusmiehille tarkoitettuja koulutuksiaan. Jatkoimme edelleen oppilaitosyhteistyötä ja järjestimme esimerkiksi onnistuneita seminaareja ammattiopettajille, opoille ja historian opettajille.

Seminaareissa aiheina oli työmarkkinoiden ajankohtaisten asioiden lisäksi muun muassa ammatillisen koulutuksen reformi ja SAK:n työelämäntutkimusten tulokset.

SAK:n kulttuurialan ammattiliittojen neuvottelukunnan järjestämässä paneelissa pohdimme uuden keskusjärjestön mahdollista perustamista ja sen vaikutusta itsensäyöllistäjien asemaan."

Koulutusasiantuntija Merja Lehmuusaari

"Yksi viime vuoden tärkeimmistä tehtävistä oli SAK:n ilmasto- ja energiapolitiittisten tavoitteiden päivittäminen Pariisin ilmasopimuksen jälkeiseen aikaan. Näin valmistauduimme vaikuttamaan syyskaudella valmisteltavaan Suomen ilmasto- ja energiapolitiikka 2030 -strategiaan.

Myös YK:n kestävän kehityksen Agenda2030-ohjelman kansallista suunnitelmaa valmisteltiin VNK:n johdolla koko vuoden. Osallistuin kestävän kehityksen toimikunnan jäsenenä useisiin aiheesta järjestettyihin workshoppeihin ja ohjelman toimeenpanorakennetta uudistavaan ryhmään. Elokuussa järjestin kestävän kehityksen seminaa-

"Hallituksen varapuheenjohtajana ja järjestöosaston johtajana olin viime vuonna mukana vaikuttamassa kilpailukykysojimusprosessin onnistumiseksi. Tehtävänäni oli neuvottelujen aikana selvittää ja arvioida SAK:n jäsenliittojen kantoja sekä käydä tiivistä vuoropuhelua. Alue toiminnan uudistaminen vaati paljon osastoltamme. Ennen päätöksiä tein laajan maakuntakierroksen 13 paikkakunnalla, joissa arvioin muutosten vaikutusta yhdessä aktiivien kanssa."

Hallituksen varapuheenjohtaja, johtaja Matti Huutola

SAK Nuorten toimintaa vuonna 2016 kuvastaa hyvin sana "odottava". Vuoden päätapahtumana toiminut Duuni 2.0 katsoikin vahvasti kohti tulevaisuutta."

Järjestöasiantuntija Tatu Tuomela

rin, jossa etsimme yhteistä näkemystä Suomen kestävän kehityksen prioriteeteiksi yhdessä muiden työmarkkinajärjestöjen ja kansalaisjärjestöjen kanssa.

Tekemämme vaikuttamistyön myötä kestävän kehityksen yhdeksi pääindikaattoriksi on valikoitumassa hyvälaatuinen työ. Selonteon toiseksi painopisteeksi on valittu yhdenvertainen, tasa-arvoinen ja osaava Suomi."

Elinkeinopoliittinen asiantuntija Pia Björkbacka

Viestinnän vuosi

TIEDOTTEET

88

Yhteiset tiedotteet muiden järjestöjen kanssa:

18

sisältää myös neljä UK-tiedotetta

4484

SAK:n Facebook-sivujen seuraajaa

650

Uutta seuraajaa tänä vuonna

21

mediatilaisuutta

17

UUTIS-KIRJETTÄ

25 JULKAISUA

494 148 vierailijaa SAK.fi - verkkosivuilla

SUOSITUIN SIVU:

Kilpailukyky sopimus lyhyesti

SUOSITUIN UUTISJUTTU:

EU estää sairauspäivien omavastuun vuosilomalla (22.6.2016)

SAK:n sivun julkaisujen kattavuus keskimäärin

2421

MAAHANMUUTTAJIEN TYÖSUHDE-NEUVONNAN FACEBOOK-SIVUN SEURAAJAT

674

PALKKATYÖLÄISEN FACEBOOK-SIVUN SEURAAJAT

n. 900

LÖNTAGARENIN FACEBOOK-SIVUN SEURAAJAT

n. 310

TWITTER @duunarit-tiillä seuraajia

2976

Uusia seuraajia viime vuonna

1100

Twiittien keskimääräiset näyttökerrat päivässä

1600

Liitot.fi-sivustolla vierailijoita

21 526

Palkkatyöläinen

Painettuja numeroita 98 850

Yhden numeron painos 19 770

Löntagaren

Painettuja numeroita 104 800

Yhden numeron painos keskimäärin 17 467

JobbDax-liitteen painomäärä

Oppilaitosten kautta opiskelijoille

19 335

1 252

PALKKATYÖLÄINEN UUDISTUU SÄHKÖISEKSI

Kunnioitettavaan 108-vuoden ikään viime vuonna yltänyt Palkkatyöläinen koki vuoden vaihteessa suuren uudistuksen. Viime vuosi jäi lehden viimeiseksi painetuksi vuosikerraksi sen muuttuessa sähköiseksi uutiskirjeeksi.

Viisi kertaa vuodessa ilmestynyt lehti lähtee lukijoille nyt joka toinen viikko. Uudistuksen myötä voimme tarjota aiempaa nopeammin tietoa ajankohtaisista asioista.

Myös ruotsinkielisen Löntagaren-lehden uudistamista sähköiseksi harkittiin viime vuonna. Päätimme kuitenkin jatkaa ruotsinkielisille lukijoille tärkeää painotuotetta.

Palkkatyöläisen konseptin uudistaminen käynnistyi vuoden lopulla osana SAK:n viestinnän ja nettisivujen uudistamista.

”Vuosi 2016 oli todennäköisesti viestintätyöurani vaativin. Kesäkuun 10. päivä saatiin päätökseen vuoden, kolme kuukautta ja kymmenen päivää kestänyt kilpailukyky sopimuksen neuvotteluputki.

Koko SAK:hon ja sen viestintään kohdistunut ulkoinen ja sisäinen paine oli poikkeuksellisen kova. Olen ylpeä viestintätiimistämme, että jaksoimme sivakoida läpi prosessin nousujen ja laskujen. Kesäkuuhun osui toinenkin ammatillisesti iso käänne. Tiedotimme uuden keskusjärjestön perustamista valmistelleen hankkeen päättymisestä.

Myös tässä prosessissa olin vahvasti mukana. Molemmat ratkaisut vaikuttavat palkansaajaliikkeen nykyisyyteen ja tulevaisuuteen.”

Jaana Pohja, SAK:n viestintäpäällikkö

”SAK:n avaus perhevapaauudistukseksi oli vuoteni valopiilku raskaan kikyilyn keskellä. Kielellisin perhevapaamallin esitteeksi, olin mukana järjestämässä mediatilaisuutta ja osallistuin myös muiden perhevapaatekstien tuottamiseen vuoden aikana. Iloa toi myös mahdollisuus uudistaa julkaisujamme. Esitteet perhevapaamalliksi ja aikuiskoulutus uudistukseksi saivat graafikolta hauskan ulkoasun. Oli hienoa seurata viestintävastaavana uuden palvelumme Maahanmuuttajien työsuhdeneuvonnan käynnistymistä viime vuonna. Osallistuin myös syksyllä alkaneeseen pilottiprojektiimme hallituksen puoliväliriiheen vaikuttamiseksi.”

Viestinnän asiantuntija Tiina-Emilia Kaunisto

”Työvuoteni kohokohta oli maahanmuuttajia suomalaisilla työpaikoilla käsittelevän teemakokonaisuuden kasaaminen Palkkatyöläiseen. Oli innostavaa ja silmiä avaavaa käydä erilaisilla työpaikoilla ja tavata työntekijöitä, joilla oli hyvä ote omaan työhönsä. Halusin välittää lukijoille välähdyksiä siitä, millaisia töitä maahanmuuttajat tekevät ja mitä he suomalaisesta työelämästä ajattelevat. Minut yllätti positiivinen fiilis,

vaikka yhteen törmäyksiä oli toki ollut työpaikoilla. Teeman tekemiseen liittyi riipaus haikeutta, sillä tiesin, että oma työni muuttuu tulevaisuudessa ja sen myötä tämän tyyppisten laajojen reportaasien teko vähenee. Toisaalta sormeni syyhysivät päästä suunnittelemaan SAK:n uudistuvaa viestintäpalettia.”

Viestinnän asiantuntija Pirjo Pajunen

”Yksi haasteellisimmista tehtävistäni viime vuonna oli kilpailukyky sopimusta koskeva viestintä muun muassa netissä ja sosiaalisessa mediassa. Sopimus on yksi SAK:n historian vaikeimmista. SAK sai ammattiliittojen jäseniltä, poliitikoilta, toimittajilta, yrittäjiltä ja muilta tahoilta sekä aiheellista että perustelematonta kritiikkiä niin neuvotteluprosessista kuin itse sopimuksesta. Viestintä ylläpiti nettisivuilla kysymys ja vastaus -sivua, kokosi sinne materiaalia sopimuksesta, keräsi tietoja liittojen neuvottelutuloksista sekä vastaili Facebookissa, Twitterissä ja sähköpostilla sopimusta koskevaan kritiikkiin ja kysymyksiin.

SAK teki viime vuonna monia hyviä aloitteita muun muassa perhevapaiden ja aikuiskoulutuksen uudistamiseksi sekä maahanmuuttajien työelämätedon lisäämiseksi. Osallistuin niistä viestimiseen nettisivuilla ja somessa.”

Viestinnän asiantuntija Pauli Vento

Hiljainen vaikuttaminen näkyväksi

Mediaesiintymiset, tiedotteet ja mielenilmaukset ovat näkyvimpiä tapojamme vaikuttaa. Niiden rinnalla teemme jatkuvasti myös niin sanottua ”hiljaista vaikuttamista”. Se on yksi tärkeimmistä keinoistamme viädä päättäjien tietoon palkansaajia hyödyttäviä näkemyksiä.

SAK on arvostettu asiantuntija lainsäädäntötyössä ja työelämäkeskusteluissa: asiantuntijamme vaikuttavat esimerkiksi kirjoittamalla lausuntoja hallituksen lakiluonnoksista. Ilman

SAK:n lausuntoja, virkamies joutuisi arvioimaan vaikutuksia vajavaisten tietojen pohjalta.

Lausuntojen ja ideoiden esittämisen lisäksi SAK:n asiantuntijat neuvottelevat työryhmissä tai kertovat SAK:n kannan kuulemisissa. Asiantuntijamme ovat mukana myös useissa neuvottelukunnissa, foorumeissa ja verkostoissa. Järjestämme itse ja osallistumme muiden järjestämiin asiantuntijaseminaareihin, paneelisiin ja tilaisuuksiin.

Asiantuntijakuulemisia

94

Mukana kuulemiset ja kirjalliset asiantuntijalausunnot

Ruotsinkielisiä kursseja

3

Osallistujia

78

Työryhmät, neuvostot, hallitukset ja toimikunnat, joissa SAK:n edustajia

136

Ay-koulutustilaisuuksia

24

OSALLISTUJIA

920

NAISIA

530

MIEMÄ

390

149 VIRALLISTA LAUSUNTOA

SAK osallistui myös useisiin muiden järjestämiin tapahtumiin: Keskustan puoluekokous Turussa, Pride, Maailma kylässä, SuomiAreenan Kansalaistori sekä Pohjantähti-leiri.

SAK Nuorten tapahtumat

12

Osallistujia

478

Pakkolakeja vastustaneeseen ”Kihloista Kahleisiin” – tilaisuuteen Tampereella 23. tammikuuta osallistui noin

500

luottamusmiestä

SAK järjesti maakunnissa viisi pakkolaki torjumiseen tähtäävää tilaisuutta alueiden keskeisille vaikuttajille, osallistujia yhteensä noin

300

Vaikuttamista koko Suomessa

Suurin saavutuksemme viime vuonna oli "Suomalaista työelämää 100 vuotta" -palkansaajaseminaarin järjestäminen Jyväskylän Paviljongissa ja Kävelykadulla. Paikalle saapuivat kaikki keskusjärjestöpuheenjohtajat, useita liittopuheenjohtajia, liittoja ja satoja aktiiveja. Päävastuu oli meillä, mutta järjestämässä oli myös STTK:n ja Akavan aluetoimijoita ja muutama paikallinen yritys.

Järjestimme Keski-Suomessa myös muita tapahtumia ja tilaisuuksia esimerkiksi ammatillisen koulutuksen leikkausten vastustamiseksi ja työllisyyden parantamiseksi. Työttömyys on edelleen alueellamme liian korkealla ja työmme jatkuu sen vähentämiseksi. SAK:n näkyvyys alueella oli hyvä, ainakin Keski-Suomessa sillä on merkitystä yhteiskuntavaikuttamisessa.

Alue- ja järjestöasiantuntija Ahti Ruoppila, Tampere

"Nostin viime vuonna työväen kulttuuria framille monin tavoin useissa eri tilaisuuksissa. Vaikka kulttuuri on kollektiivinen käsite, tekee jokainen valinnan osallistumisestaan tilaisuuksiin yksilönä. Tehtävämme on myös säilyttää eikä pelkästään pyrkiä kehityksen kärkijoukkoihin. Kun taustavoimana ovat ison liikkeen resurssit, molempiin tavoitteisiin on mahdollisuuksia.

Herätimme viime vuonna yhden nukkuneen paikallisjärjestön henkiin. Toimintavalmiuden kohottaminen on meidän eli kenttätöntekijöiden tehtävä. Sitä on myös rakenteiden ylläpito ja toivottavasti yhä enemmän toimintatapojen uudistaminen."

Alue- ja järjestöasiantuntija Sanni Halla-aho, Tampere

"Turun seudulla on herännyt positiivinen henki uusien työpaikkojen lisääntymisen johdosta. Suurimpina ilon aiheina ovat olleet Turun telakka ja Uudenkaupungin autotehdas. Päätimme myös herättää Uudenkaupungin paikallisjärjestön henkiin muutaman vuoden hiljaiselon jälkeen. Kutsuin koolle ay-treffit 28. syyskuuta Uuteenkaupunkiin ja paikalle saapui 14 ammattiosaston jäsentä.

Kunnon työn päivänä 7. marraskuuta juhlimme järjestämällä after work -tilaisuuden aiheena Hyvä työ digiajassa yhdessä STTK:n ja Akavan kanssa. Panimoravintola Kouluun saapui sata osallistujaa."

Alue- ja järjestöasiantuntija Outi Rannikko, Turku

"Suurin tapahtuma Lapissa on paikallisin voimin vuosittain järjestettävät Lapin ammattiyhdistyspäivät. Paikalle saapuu joka vuosi noin 250 jäsentä, näin viime vuonna. Aluetoimikunnan kanssa suunnitellamme ohjelman, joka sisältää niin asiaa kuin huviakin. Minä hoidan sitten yleensä käytännön järjestelyt."

Alue- ja järjestöasiantuntija Riitta-Liisa Ojuva, Oulu

"Ruotsinkielinen "Stresshantering"-kurssi työssäjaksamisesta oli supermenestys. Kiinnostus kurssia kohtaan osoittaa, että työelämä on nykyisin hektistä ja työntekijöiden jaksaminen kovilla. Siihen pitäisi työpaikoilla kiinnittää yhä enemmän huomiota. Yhteiselle liittorajat ylittävälle kurssitarjonnalle näyttäisi myös olevan selkeä tilaus."

Alue- ja järjestöasiantuntija Katja Kaivonen, Tampere

"Suurimpia saavutuksiamme viime vuonna oli esimerkiksi toisen asteen oppilaitoksiin suuntautuva Kesäduunari-kiertue. Tavoitimme kolmessa päivässä noin 750 ammatillisesta toisen asteen koulutuksessa olevaa ensimmäisen vuoden opiskelijaa.

Käynnistimme viime vuonna myös Digiosaajaksi työelämään -hankkeen ensimmäiset kurssit maakunnassa. Myös tänä vuonna järjestämme kurseja aikuisille, jotka haluavat kehittää tietoteknisiä perustaitojaan. Opintojakso sisältää toistasataa tuntia ATK-opintoja, joita voi soveltaa työelämässä. Roolinani oli hankkia kuntarahoitusta ja toimia ohjausryhmän puheenjohtajana."

Alue- ja järjestöasiantuntija Kari Kokkola, Mikkeli

SAK:N ALUEVERKOSTO UUDISTUU

SAK päätti viime vuonna uudistaa aluetoimintaansa siirtymällä vähintään kahden alue- ja järjestöasiantuntijan toimistoihin. Uudistuksen myötä kukaan ei joudu työskentelemään enää yksin toimistossaan. Muutos antaa myös entistä paremmat mahdollisuudet asiantuntijoiden

erikoistumiselle sekä toiminnan tehostamiselle. Aluetoiminta keskittyy jatkossa Ouluun (Pohjois-Suomi), Tampereelle (Länsi- ja Keski-Suomi), Kuopioon (Itä-Suomi), Turkuun (Lounais-Suomi), Kouvolaan ja Helsinkiin (Etelä-Suomi).

Kansainvälinen vaikuttaminen

Palkansaajaliikkeen pitkällisen vaikuttamistyön tuloksena palkansaajien oikeudet ovat vihdoin saamassa vahvemman aseman Euroopan unionissa. Euroopan komissio teki viime vuonna esimerkiksi palkansaajaliikkeen pitkään vaatimat esitykset lähetettyjä työntekijöitä ja työsuojelua koskevista uudistuksista.

Olimme vahvasti mukana keskustelemissa EU:n, Yhdysvaltojen ja Kanadan välisistä kauppasopimuksista. Osallistuimme myös unionin talouspolitiikasta sekä Euroopan talous- ja rahaliiton uudistamisesta käytyihin keskusteluihin.

Vaikutimme unionin päätöksiin usealla eri tasolla: Kotimaassa SAK:n asiantuntijat olivat kuultavina ministeriöiden EU-jaostoissa ja eduskunnan valiokunnissa. Euroopan tasolla tavoitteemme näkyivät Euroopan ammatillisen yhteisjärjestön EAY:n kannoissa, joiden valmisteluun asiantuntijamme osallistuivat yhteistyössä muiden palkansaajakeskusjärjestöjen kanssa. SAK:n puheenjohtaja osallistui EAY:n päätöksentekoon järjestön hallituksessa ja työvaliokunnassa.

Palkansaajajärjestöjen EU-edustusto FinUnions antaa meille erinomaiset yhteydet Brysselin päättäjiin ja tietolähteisiin. Viime vuoden lopussa Akava irtautui edustustosta, mutta jatkoimme edelleen sen ylläpitoa yhdessä STTK:n ja akavalaisen Ylemmät toimihenkilöt YTN:n kanssa.

Työelämän maailmanlaajuisiin sääntöihin vaikutimme Kansainvälisen työjärjestön ILO:n työkonferenssissa ja työministeriön ILO-neuvottelukunnassa. Jatkoimme yhteistyötä myös Ammattiyhdistysliikkeen maailmanjärjestössä ITUCissa.

Eurooppalaisen ja maailmanlaajuisen vaikuttamisen lisäksi jatkoimme tiiviisti pohjoismaista yhteistyötä. Pohjolan ammatillinen yhteisjärjestö PAY pyrki vaikuttamaan myös Pohjoismaiden väliseen valtiolliseen yhteistyöhön ja tuki palkansaajaliikkeen Itämeren alueen verkostoa BASTUNia.

Kehittyvien maiden palkansaajaliikkeiden tukemista teemme Suomen ammattiliittojen solidaarisuuskeskuksen SASK:in kautta. Järjestöllä on käynnissä noin 40 kehitysyhteistyöhanketta.

MIKSI KANSAINVÄLINEN VAIKUTTAMINEN ON TÄRKEÄÄ?

- Kansainväliset yhteydet ovat välttämättömiä, jos haluamme vaikuttaa tehokkaasti EU-lainsäädäntöön ja kansainvälisiin sopimuksiin. Tarvitsemme hyviä yhteyksiä sekä vaikuttaaksemme poliittisiin päättäjiin että saadaksemme omat näkemyksemme osaksi kansainvälisen palkansaajaliikkeen tavoitteita.
- Kansainvälisen työjärjestön yleissopimukset ja EU-lainsäädäntö suojaavat palkansaajia määrittämällä oikeuksille vähimmäistason. Kansainvälisesti sovittu vähimmäistaso rajoittaa valtioiden ja yritysten mahdollisuuksia hankkia kilpailuetua palkansaajan asemaa heikentämällä.
- Tiukan paikan tullen tarvitsemme kansainvälisiä yhteyksiä myös tukemaan meitä kotimaan vaikeissa tilanteissa. Pakkolakikeskustelun aikana saimme eurooppalaisen palkansaajaliikkeen tuen.
- Suomen kaltaiset korkeatasoiset lainsäädännön ja tulotason maat kärsivät, jos osa maista pitää kustannustasonsa keinoitekoisen alhaisena esimerkiksi estämällä järjestäytymisen tai laiminlyömällä työsuojelua.



Edustajakokous puski SAK:ta kohti uudistumista

SAK kokoontui viimeiseen edustajakokoukseensa kesäkuussa Tampere-talolle. Uuden sääntömuutoksen myötä ylintä päätösvaltaa käyttää jatkossa kaksi kertaa vuodessa kokoontuva edustajisto.

Viimeinen edustajakokous vei SAK:ta kohti uudistumista ja muutosta. Sääntöjen uudistamisen lisäksi edustajat valitsivat Jarkko Eloorannan uudeksi puheenjohtajaksi ja päättivät esimerkiksi jäsenmaksujen alentamisesta.

SAK:n toimintaa seuraavaksi neljäksi vuodeksi edustajakokous linjasi tavoiteohjelmassa Askelmerkkejä tulevaisuuteen.

Edustajat kokoontuivat myös seminaariin työn murroksesta ja digitalisaation vaikutuksista. Teeman pohjalta edustajakokous käyn-

nisti edustajistokauden jatkuvan Mahdollisuuksien aika -hankkeen.

Liitot olivat tehneet edustajakokoukseen yhteensä 39 esitystä. Yksi niistä oli liittojen jäsenhankintatyötä tiivistävä uudenlainen järjestämiskeskus.

Valmisteluihin oman haasteensa toi Uusi keskusjärjestö -hankkeen päättyminen tuloksettomana myöhään keväällä. Käytännössä tämä tarkoitti ripeää ohjelman, sääntö- ja talousmuutosten sekä hallinnon valmistelua.

Kohti uutta olemme menneet toteuttamalla organisaatiouudistuksen, johtamisjärjestelmän muutoksen, määrittelemällä osastojen perustehtävät uudestaan sekä käymällä läpi henkilöstön toimenkuvat.

SAK:N EDUSTAJAKOKOUS TAMPEREELLA

1 vieraileva presidentti

39 LIITTOJEN ESITYSTÄ

256 LIITTOJEN NIMEÄMÄÄ KOKOUSEDUSTAJAA

100 kutsuvierasta ja muuta seuraajaa

”Viime vuosi oli iso ponnistus koko henkilöstölle. Kilpailukyky sopimus, Uusi keskusjärjestö -hankkeen kaatuminen ja sen vaikutukset edustajakokouksen järjestelyihin, uusi strategia, tehtävänkuvien läpikäyminen ja yt-neuvottelut työllistivät henkilöstöä muiden töiden ohella.

Alkukeväästä valmistelimme vielä edustajakokousta, tavoiteohjelmaa ja sääntöuudistusta ajatuksella, että edustajakokous päättää osaltaan uuden keskusjärjestön perustamisesta. Kun UK siten maaliskuussa kaatui, tehtiin toimistolla rytmin vaihdos nopeasti. Lyhyessä

ajassa valmisteltiin tavoiteohjelma, sääntöuudistus ja vastaukset liittoesityksiin uudelta pohjalta. Kokouksen kulku, järjestelyt ja oheishjelma pantiin myös uusiksi. Henkilöstön vahva ammattitaito varmisti, että kiireestä ja uuteen keskusjärjestöön liittyvästä epävarmuudesta huolimatta SAK:n viimeinen edustajakokous onnistui erinomaisesti.

Lämpimät kiitokset koko henkilöstölle venymisestä, jaksamisesta ja sitoutumisesta vaativiin tehtäviin.”

Johtaja Eija Hietanen

”Olin järjestämässä SAK:n viimeistä edustajakokousta. Valmisteluiden lisäksi hoidin kokouksen aikana kokouskansliaa. Tiukka aikataulu vaati venymistä ja joustamista, piti tietää kaikesta kaikki, muistaa tarkistaa ja varmistaa kaikki kaikesta.”

Osastosihteeri Eveliina Latvatalo

”Yksi merkittävä tapahtuma omalla työalueellani oli SAK:n 19. edustajakokous, joka jäi sääntömuutoksen myötä myös viimeiseksi edustajakokoukseksi. Toinen merkittävä tapahtuma viime vuonna oli puheenjohtajan vaihtuminen edustajakokouksessa.”

Puheenjohtajan ja hallinnon sihteeri Kirsi Sainio

”SAK:n edustajakokouksessa tehty sääntöuudistus oli yksi tärkeimmistä vastuistani viime vuonna. Sääntömuutos saatiin aikaan lyhyellä ajalla, kun Uusi keskusjärjestö -hanke kariutui. Siinä edustajakokous päätti yksimielisesti luopua edustajakokouksesta ja valitsi keskusjärjestön korkeimmaksi päättäväksi elimeksi edustajiston. Eli nyt meillä on koko ajan korkein päättävä elin koolla.”

Järjestöasiantuntija Esko Grekelä

Tehtävänkuvat ja toimisto-organisaatio uusiksi

Edustajakokouksen päätöksiä on täsmennetty ja konkretisoitu syksyn aikana hallituksen ja henkilöstön strategiatyössä. Yksi strategisista painopisteistä on SAK:n sisäinen uudistuminen.

Kohti uutta olemme menneet toteuttamalla organisaatiouudistuksen, johtamisjärjestelmän muutoksen, määrittelemällä osastojen

perustehtävät uudestaan sekä käymällä läpi henkilöstön toimenkuvat.

Jäsenmaksuperusteen muutos, uudet strategiset painopisteet sekä tarve kehittää ja uudistaa toimintatapoja johtivat yt-neuvotteluihin. Henkilöstömäärää on sopeutettu uusiin taloudellisiin, edustajakokouksessa päätettyihin raameihin.

SAK:N STRATEGIA NOJAA LUOTTAMUKSEEN

Syksyllä luotu uusi strategiamme tavoittelee luottamusyhteiskuntaa. Luottamus on kaiken sopimisen perusta. Siitä kumpuavat menestys, vauraus ja vakaus, jotka kaikki ovat yhteiskunnalle ja palkansaajille tärkeitä asioita. Keskusjärjestön keskei-

siä tehtäviä ovat työn muutoksen hallinta ja työelämän laadun turvaaminen, yhteiskuntavaikuttaminen ja viestinnän tehostaminen, työelämän normiston kehittäminen sekä vahvan järjestöllisen toimintakyvyn ylläpitäminen.

UUSI KESKUSJÄRJESTÖ -HANKE PÄÄTTYI

Hanke suuren palkansaajakeskusjärjestön perustamiseksi päättyi kesäkuun alussa, kun liittojen kokous totesi Uuden keskusjärjestön perustamiseen tähtäävän selvi-

tystyön päättyneeksi. Liittojen käsitellyt hallinnoissaan Uuden keskusjärjestön perustamista ne totesivat, ettei edellytyksiä hankkeen etenemiselle ollut olemassa.

Sijoituksia reiluun työhön



Rahoitimme toiminnastamme viime vuonna valtaosan eli 90 prosenttia jäsenmaksuilla. Loput kymmenen prosenttia katoimme sijoitustoiminnan tuotoilla.

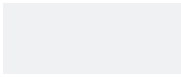
Viime vuoden kesäkuussa kokoontunut edustajakokous alensi SAK:lle maksettavia jäsenmaksuja, mikä tekee tulo-rahoitukseemme vuosittain noin kahden miljoonan euron liven. Jäsenmaksumuutoksen vuoksi SAK:ssa oli syksyllä yhteistoimintaneuvottelut, jonka johdosta viime vuoden henkilöstökuluihin on kirjattu sopeutustoimia lähes 590 000 euroa.

SAK:n tilinpäätös on ollut ylijäämäinen koko edustajakokouksen vuosina 2012–2016.

Ylijäämät johtuvat pääosin edustajakokouksella vallinneesta erinomaisesta sijoitusmarkkinatilanteesta, joka on tarjottanut hyviä sijoitustoiminnan tuottoja.

Sijoitustoiminnan on oltava aina linjassa toimintamme eettisen arvoperustan kanssa. Emme sijoita maihin ja yrityksiin, jotka eivät kunnioita ihmisoikeuksia ja ILO:n kolmikantaisesta vahvistamia työelämän perusoikeuksia tai toimivat ympäristöä vahingoittavalla tavalla.

Sijoitusstrategianamme on pitkäjänteisyys, suurten riskien kaihminen, sijoitusten hajauttaminen turvallisesti ja toiminnan rahoittamisen mahdollistava jatkuva turvaava likviditeetti.



SAK

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
Hakaniemenranta 1 A, PL 157, 00531 Helsinki
puh. 020 774 000
www.sak.fi